

גיליון
74
מאי
2009

מידע@N

השרותים להגנת הצומח ולביקורת

תקנות יבוא צמחים חדשות יוצאות לדרך

שלומית ציוני, ממונה יבוא, השרות להסגר צמחים

לאחר "הריון" של למעלה מעשור בו נכתבו מחדש **תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים, מוצרי צמחים, נגעים ואמצעי לוואי)**, הסתיימה המלאכה והתקנות החדשות יצאו לאויר העולם.

תקנות היבוא הקיימות מ-1970 עברו מהפך משמעותי והפכו מחוברת דקיקה בת 8 עמודים לספר עב כרס המכיל 129 עמודים!!! תהליך הכנת התקנות החדשות לא היה קל ועליו עמלו מספר אנשים לא מבוטל, חלקם אף פרשו לגימלאות. ברצוני לציין את ציפורה פליישר ויאיר לביוש שהתחילו במשימה וכן את חיים חן שסייע לאורכה ולהודות להם על תרומתם.

אנשי מקצוע, מומחים ועמיתים רבים נוספים נטלו חלק בכתיבת התקנות וכאן המקום להודות גם להם.

תודה...

תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים) החדשות אושרו ע"י ועדות הכלכלה והכספים של הכנסת ופורסמו לציבור בתאריך – 25/3/2009. תחילתן של תקנות אלה 90 ימים מיום פרסומן, ב – 23/6/2009. החל ממועד זה תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים), התשל"א – 1970 תהיינה בטלות. על פי סעיף מס' 20 לתקנות אלה – "הוראת מעבר": "רשימות שניתנו לפי התקנות הקודמות והיו בתוקף ערב תחילתן של תקנות אלה, יראו אותם כאילו ניתנו לפי תקנות אלו."

יבוא צמחים לישראל מעוגן בחוק הגנת הצומח - תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים). המוצרים המוסדרים תחת תקנות אלה הם של מגוון החומר הצמחי המיובא, נגעים ואמצעי לוואי: תוצרת טרייה (פירות, ירקות, פרחים קטופים וכו'), חומר ריבוי, צמחי עציץ, מצעי גידול, מזון מן הצומח לבעלי חיים, גרעינים למאכל ועוד.

יבוא זה טומן בחובו סיכונים רבים לבריאות הצומח בארץ בשל החשש מהכנסת נגעים שאינם קיימים בישראל ואשר עלולים להתאקלם, להתבסס ולגרום לנזק כלכלי גדול ביותר לחקלאות ולנזק סביבתי לצמחית הבר.

life facts

תערוכת אגריטך, שהתקיימה החודש, נחשבת לאחת התערוכות המובילות בעולם בנושא האגרוטכנולוגיה ובה הוצגו ההישגים והחידושים של תעשיית האגרוטכנולוגיה הישראלית. התערוכה משכה אליה מבקרים רבים מהארץ וממדינות רבות.

התצוגה של משרד החקלאות בכלל ואוסף חדקונית התמר האדומה בביתן "שלנו" בפרט, משכו אליהם מבקרים רבים. כתבה מפורטת על התערוכה במידעון הבא.

**קריאה מועילה ומהנה,
המערכת**

מערכת מידע@N

ורדית זיימן

חיים תג'ר

ליאת גהאנמא

תמי אלקים, עיצוב והפקה

ת.ד. 78 בית-דגן 50250

www.ppis.moag.gov.il

tamye@moag.gov.il

עקב הסכנות הכרוכות ביבוא מסוג זה כל מדינה רשאית להגן על עצמה ולקבוע מגבלות של יבוא. יחד עם זאת, הסכמי הסחר הבין-לאומי (IPPC, WTO/SPS) מחייבים אותנו לפעול בשקיפות, בהרמוניזציה ועל פי קריטריונים בין לאומיים לגבי כל אותן הוראות ומגבלות המוטלות על היבוא כדי למנוע ככל האפשר חסמים למסחר הבין לאומיים. תקנות היבוא התקפות כיום, שנכתבו בשנת 1970, אינן עומדות בקנה אחד עם רוח ההסכמים הבין לאומיים בכל הנוגע לשקיפות וקביעת מגבלות שיהיו מוצדקות מבחינה פיטוסניטרית. מסיבות אלה הוחלט בשרותים להגנת הצומח ולביקורת שבמשרד החקלאות (הממונים על אכיפת תקנות אלה), לבצע שינוי נרחב בתקנות יבוא צמחים, הן במבנה התקנות והן במהות.

להלן עיקרי השינוי:

א. פטור מרשיון

בתקנות היבוא החדשות חל שינוי מהותי בכל מערך הרישוי הבא לידי ביטוי במתן פטור מרשיון יבוא צמחי לרשימה ארוכה של צמחים ומוצרי צמחים. כל המוצרים המיובאים סווגו לשלוש קבוצות:

1. תוספת שלישית – טובין המפורטים בתוספת זו יהיו פטורים מרשיון יבוא ומתעודת בריאות וחייבים להיות מלווים בתעודת מקור בלבד (Certificate of Origin). שחרור מותנה בבדיקה ויזואלית בנמל הכניסה והיותם חופשיים מנגעים.
2. תוספת רביעית – טובין המפורטים בתוספת זו יהיו פטורים מרשיון יבוא אך חייבים להיות מלווים בתעודת בריאות מארץ המקור העונה על כל דרישות היבוא המפורטות בגוף התוספת. שחרור מותנה באישור כל המסמכים המלווים, בבדיקה ויזואלית בנמל הכניסה ובעמידתם בכל תנאי היבוא.
3. יבוא ברשיון – טובין שאינם מופיעים בתוספות שפורטו לעיל, יש להגיש עבורם בקשה לרשיון. לאחר ניתוח סיכונים (Pest Risk Assessment- PRA), תתקבל החלטה האם ניתן לאשר את הבקשה ובאזיה מגבלות. טובין אלה יהיו חייבים להיות מלווים ברשיון יבוא, תעודת בריאות ובדיקה ויזואלית בנמל הכניסה כתנאי לשחרור מנמל הכניסה.

ב. פטור מתעודת בריאות

שינוי נוסף שהוכנס בתקנות היבוא החדשות הוא הוספת תוספת חדשה (התוספת השלישית) ובה רשימת מוצרים הפטורים מהחובה להיות מלווים בתעודת בריאות.

ג. שקיפות

בתקנות היבוא החדשות קיימת שקיפות מלאה באשר לאמצעים הפיטוסניטריים שנקבעו כדי למנוע חדירת נגעים עם צמחים ומוצרי צמחים מיובאים על מנת להגן על הצומח בארץ מפני הסכנות הטמונות ביבוא זה. אמצעים אלה נקבעו בהתאם לרמת הסיכון שנקבעה לאחר ניתוח הסיכונים. שקיפות זו באה לידי ביטוי בכמה אופנים:

1. תוספת ראשונה – פרסום רשימת הטיפולים שאושרו על ידינו כטיפולי הסגר.
2. תוספת שניה – פרסום רשימת נגעי הסגר של מדינת ישראל. רשימה זו כוללת את כל הנגעים אשר לא קיימים בארץ ואשר הגעתם עם חומר צמחי מיובא עלולה לסכן את החקלאות וצמחית הבר ולכן המצאותם במשלוח מיובא עלולה למנוע הכנסת משלוח זה לישראל.
3. תוספות שלישית ורביעית – פרסום רשימת הטובין המותרים ביבוא למדינת ישראל ופירוט דרישות היבוא הספציפיות (אם קיימות) לכל מוצר.
4. תוספת שביעית – פרסום הטובין האסורים ביבוא.

ד. אגרות

בתקנות החדשות (התוספת השמינית – אגרות) נעשה תמחור מחדש של עלויות הבדיקות. בנוסף, תגבה אגרה עבור הגשת בקשה לרשיון ולהעתק רשיון.

אכיפת תקן מספר 15 של האמנה הבין לאומית לטיפול באריזות עץ

על מנת למנוע חדירת נגעי עצים לארץ עם אריזות עץ המלוות טובין מיובאים, הוחלט, בדומה למדינות רבות בעולם, לאמץ את התקן הבין לאומי הדן בחיטוי אריזות עץ.

לשם כך הוכנסה לתקנות החדשות הדרישה לכך שאריזות עץ המגיעות עם טובין מיובאים תהיינה מטופלות על פי ההנחיות הקבועות בתקן הבין לאומי לסימון אריזות עץ (ISPM 15) ומסומנות בהתאם.

“לא ייבא אדם טובין באריזות עץ אלא אם כן האריזה נושאת את הסימון הקבוע בתקן מספר 15 של האמנה הבין-לאומית להגנת הצומח; לענין זה, “אריזת עץ” – לרבות משטחי עץ ותמוכות עץ.”

דרישה זו תהא תקפה לכל מגוון הטובין המיובאים לישראל ולא רק לצמחים, מוצרי צמחים, נגעים ואמצעי לוואי. אכיפת התקנות תחל ביום 01.10.2009.

יחד עם זאת, על מפקחי ההסגר בשירותים להגנת הצומח ולביקורת מוטלת המשימה לוודא כי רצון הציבור ליבוא מגוון וממבחר יעדים והצורך לקיים את מחויבותה של מדינת ישראל כלפי הסכמי הסחר הבין לאומי לא יביאו לחשיפה גוברת לסכנות האפשריות לחקלאות ולצמחית הבר שטומנת בחובה פתיחות זו.

התקנות החדשות יביאו להקלה משמעותית בתהליך היבוא והן מאפשרות יבוא של מגוון מוצרים, גם כאלה שלא יובאו בעבר וממקורות יבוא חדשים, בכפוף לניתוח סיכונים כמובן. כמו כן, השינוי יביא לפתיחות, שקיפות ועמידה בדרישות ההסכמים הבין לאומיים.

כנס הסברה ליבואנים ועמילי מכס לקראת כניסה לתוקף של תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים) 2009

לקראת כניסתן לתוקף של תקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים) 2009
ביום 23.06.2009, יקיימו השרותים להגנת הצומח ולביקורת

כנס הסברה בנושא ביום ראשון 07.06.2009

באולם הכנסים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הקריה החקלאית בית-דגן.

תכנית הכנס:

09: 30 – 10: 00	התכנסות וכיבוד קל
10: 30 – 10: 00	הסגר צמחים מהו? מר מאיר מזרחי, מנהל השרות להסגר צמחים
12: 00 – 10: 30	תקנות יבוא צמחים 2009 – ישן מול חדש, גב' שלומית ציוני, ממונה יבוא
12: 15 – 12: 00	תהליך יבוא זנים לא רשומים, מר ראוּל קלינרמן, ממונה ביקורת חומר ריבוי
12: 30 – 12: 15	תקן ISPM 15 לסימון חומרי אריזה מעץ ליצוא, מר חיים תג'ר, מרכז בכיר יצוא
13: 00 – 12: 30	פאנל – שאלות ותשובות

ציבור היבואנים ועמילי המכס מוזמן להשתתף בכנס,
ההשתתפות אינה כרוכה בתשלום.

מספר המקומות מוגבל ונדרשת הרשמה מראש

בטלפון: 9681551, 9681590 – 03, או בדוא"ל: shoshyl@moag.gov.il

חדשות מתחום כימיה

רינה אשכנזי, מנהלת תחום כימיה

ה מעבדה לשאריות חומרי הדברה השתתפה במבחן מיומנות שנערך לשם השוואת ביצועי מעבדות בתחום השאריות, Food Analysis Performance Assessment – FAPAS.

זהו המבחן ה-22 במספר של המעבדה לשאריות המשתתפת בתוכניות FAPAS מאוקטובר 2001. במבחן זה אתגר כפול – זיהוי וכימות נכון של נעלמים המופיעים בדוגמת מזון. רק 41% מתוך 80 המשתתפים עמדו במבחן וביניהם כמובן צוות המעבדה לשאריות בשרותים להגה"צ ולביקורת, שזיהה וכימת נכונה 4 נעלמים בבדיקה שבוצעה באמצעות LC-MS/MS.

ה מעבדה לתכשירי הדברה השתתפה לראשונה במבחן השוואתי בין לאומי הבדוק מקצועיות של מעבדות לתכשירי הדברה. המבחן Association of American Pesticide Control Officials.

השתתפו במבחן 64 מעבדות מרחבי העולם. כל מעבדה ביצעה שבע בדיקות לזיהוי חומרי הדברה בפורמולציות מסוגים שונים.

מעבדת התכשירים בשרותים להגנת הצומח ולביקורת, דורגה באחד המקומות הראשונים ביכולתה לכמת נכונה חומרים פעילים בתכשירים.

ברכותינו לצוות המעבדה לתכשירים ולצוות המעבדה לשאריות

הודעה לעוסקים בחקלאות אורגנית

בנוסף, מערכת הרישוי בשיתוף עם הארגון לחקלאות אורגנית, יבצעו ניסויים ללימוד קצב פירוק החומר בתנאי הארץ וקביעת ימי המתנה מתאימים.

במקביל לפעולות אלה, ולקראת ההיערכות להפסקת השימוש בתכשירים אלו בינואר 2011, הוחלט להגביל את השימוש בתכשירי רוטנון.

השימוש בתכשירי רוטנון יותר למגדלים שיוכיחו לגופי הבקרה שלהם כי השימוש ברוטנון הינו הכרחי וכי אין טיפול אחר בנגע. המלצת מדריך כתובה יכולה לשמש הוכחה. תוויות התכשירים הנ"ל יעודכנו בהתאם.

לסיכום, ברצוני להבהיר את החשיבות בשיתוף פעולה של כולנו על מנת לשמור על אמינותה של התוצרת האורגנית בישראל בשווקים באירופה.

בברכה,
מרים פרוינד

מנהלת השרותים להגנת הצומח ולביקורת

ב רצוני להביא לידיעתכם שהחומר הפעיל רוטנון (Rotenone) נאסר לשימוש כחומר הדברה בשוק המשותף. השימושים בחומר זה בחקלאות אורגנית נחשבים לשימושים חיוניים ולכן השימוש בחקלאות אורגנית בחומר זה מותר עדיין באירופה ויופסק החל מינואר 2011.

בעקבות כך, רמת השארית המותרת (Maximum Residue Level – MRL) לחומר בתוצרת טרייה שונתה. הרמה המותרת כיום הינה 0.01 חלקים למיליון לעומת 0.05 חלקים למיליון בעבר.

שינויים אלו ברישוי החומר באירופה גורמים לריבוי התפיסות של תוצרת אורגנית ישראלית המכילה שאריות של רוטנון מעל הרמה המותרת באירופה. למותר לציין, שגם בישראל לא ניתן לאסור מידית את השימוש בתכשירי רוטנון מאחר ואין תחליף מתאים לתכשירים אלו.

כמענה ראשוני לפתרון בעית השאריות מערכת הרישוי בשרותים להגנת הצומח ולביקורת, העלתה את מספר ימי ההמתנה בין שימוש בתכשירי רוטנון לקטיפת התוצרת, מ-3 ימים ל-8 ימים.

הודעת תחום סטנדרטים

1. המכון לבקרה ואיכות איי. קיו. סי אושר ע"י מנהלת השרותים להגה"צ ולביקורת כגוף אישור ובקרה כמשמעותו בחוק להסדרת תוצרת אורגנית תשס"ה – 2005, ורשאי לתת היתר ולחדש היתר לשימוש בסמל הבקרה שלו בתוצרת אורגנית מן הצומח לשוק המקומי וליצוא לאירופה.
2. הוסרה ההשעיה של מעבדת אמינולאב והחל מחודש מאי היא מצטרפת למעבדת בקטוכס וגם היא מוכרת לביצוע הבדיקות הבאות בתוצרת אורגנית:
  - בדיקות לנוכחות שאריות חומרי הדברה
  - בדיקות לנוכחות תוספי מזון ומסייעי יצור
  - ביצוע בדיקות קרקע להימצאות שאריות חומרי הדברה בחלקות גידול אורגניות.

הפעם משהו מסוג אחר...

לכבוד
משרד החקלאות ומיתוח הכפר
השירותים להגנת הצומח

לידי: המנהל מר מאיר מורחי
בפקס: 03-9681571

א.נ.

תנדון: ונטורת!

בשבי מאפריקה עם עוד שני חברים שלאחרונה התחלנו לעבוד שם הבאנו לארץ אננס ומגנו
המעשה בוצע בתום לב וזאת הייתה גם הפעם הראשונה.
קראתי את מכתבכם מיום 22.03.09 כנייל חבריי אנו מביעים את צערנו ומתנצלים
על המקרה אנו מבטיחים ששוב פעם לנו זה לא יקרה.
אנו מודים וגם מודחים עם החסבר שבמכתב.
כל הכבוד לדרך שנקטתם שלטעמי יעיל יותר מכל דרך אחרת.

סליחת ויזשר בוח!

בכרחה

מזל טוב

ברכה ליטוין, אמרכלות
להולדת הנכדים התאומים
יפה אזולאי, תחום ביקורת
להולדת הנכדה

שלומית סיני, תחום הסגר
להולדת התאומות,
לילך זיגר, תחום ביקורת
להולדת הבן

אחמד אבו-ראס, תחום אבחון
לנישואיו עם בח"ל

פ י נ ת ה א ת כ ו נ י מ עוגת שוקולד

עם המתכון שלפניכם חגגנו את אחד מימי ההולדת החודש במשרד, היה לנו טעים מאד... שווה לטרוח ולהכין.

אופן הכנה
לערבב את כל המצרכים יחד
ניתן להוסיף פצפוצי שוקולד
לחמם מראש את התנור ל- 200 מעלות ולאחר הכנסת
העוגה להוריד ל- 170 מעלות.

ציפוי לעוגה
6 כפות שוקולית, 6 כפות סוכר, 1/2 כוס מים, ניתן
להוסיף שוקולד או פצפוצי שוקולד.
לבשל על אש נמוכה.
לצפות העוגה כשעדין חמה.

מצרכים
6 ביצים
3/4 כוס שמן
1 1/2 כוס חלב או מיץ תפוזים
2 שקיות אבקת אפיה
1 שקית סוכר וניל
2 1/4 כוסות קמח
1 1/2 כוסות סוכר
1/2 כוס קוקוס
6 כפות אבקת שוקולית

צילום: בוקי גלזנר

אגריטך 2009 לקראת הכתבה במידעון הבא הבאנו טעימה...

